

her er delvis enig, ja endogsaa hele Udvalget halvveis. Den ene Part havde nemlig foreslaaet, at hele det ved Loven indkomne Beløb skulde anvendes til Nedsættelse af Tolden paa almindelige Forbrugsartikler, medens den anden Part har foreslaaet, at Halvdelen af Beløbet skulde finde ganske samme Anvendelse, hvorimod den anden Halvdel skulde tildeles Kommunerne med den bestemt udtalte Hensigt at anvendes til humane Foranstaltninger, tjenendetil de mindre Velstilledees Løb og Vel. Forskjellen i hele denne Strid vil altsaa reduceres til — ret beset — grumme lidt, til kun at gjælde den praktiske Anvendelse af Halvdelen af Stattebeløbet. Svulken af disse Anvendelser der nu er den hensigtsmæssigste og bedste, vil jeg ikke nu anse det for nødvendigt — det kunde maasse endog være skadeligt — at gaa ind paa. Jeg skal kun berøre det, forsaavidt det staar i uoploselig Forbindelse med mit Endringsforslag og i saa Henseende strax nævne, at naar jeg, som Endringsforslaget udviser, har valgt den Vej at tildele Kommunerne Halvdelen af Beløbet, saa har jeg gjort det med den bestemte Forudsætning og under saa tilfikkrede Vilkaar, at denne Halvdel kun kan benyttes til humane Foranstaltninger og ikke til nogen Nedsættelse af Statteherne kommunale Afgifter. Jeg har dermed troet fuldt ud at imødekomme navnlig det, som Mindretallet ønsker i saa Henseende, og jeg har troet, at deri saa en Udvei til en Overenskomst. Jeg holder mig særlig til en Udtalelse af den ærede Ordfører for Mindretallet, der ved den Behandling udtalte Noget, der om ikke ordret saa dog gik i Retning af at sige: Lad os først faae disse meget omtalte humane Foranstaltninger og sociale Reformers vedtagne, før vi tildele Kommunerne Noget; thi ellers have vi ingen Sikkerhed for, hvorledes de Kommunerne tildelte Beløb ville blive brugte og anvendte. Det forekom mig strax den Gang, at den ærede Ordfører for Mindretallet kunde have nogen Ret i denne Udtalelse, den Tanke greb mig strax, og den har senere ikke kunnet forlade mig, at her saa muligvis en Vej til Overenskomst. Jeg kan ikke tro Andet, end at naar Midlerne, der henlægges til Kommunerne, baandlægges paa en saadan Maade som i Endringsforslaget foreskrevet, saa maa det være i god Overensstemmelse med det, som Mindretallet udtaler i Betænkningen, hvor det siger — jeg har den ikke ved Haanden, men jeg gjen giver det efter Gulommelsen — at Mindretallet skal være villigt til at gaa ind paa en Ølstat og Forhøielse af Brændevinsstaten, naar alle

Faktorer kunne blive enige om at give det derved indkomne Beløb den efter Mindretallets Formening riagteste Anvendelse. Jeg tror, at den Anvendelse, her er foreslaaet, er saa billig og retfærdig, at der ikke er Tvivl om; at den i alt Fald overfor Smaa-kaarsfolk er retfærdigere og billigere end den, der oprindelig har været paatænkt af Mindretallet. Tænke vi os, at hele det ved Staten indkomne Beløb bliver brugt til Nedsættelse paa Forbrugsartikler, er det dog givet, at den Del af Befolkningen, som forbruger disse Artikler i største Omfang, og saa i største Maal vil faae Løb og Del i disse Beløb, og at derimod den mindre velstillede Del, som kun har Haab til at kjøbe en mindre Del af disse Forbrugsartikler, vil faae en grumme liden Andel dert. Derimod vilde efter det Forslag, jeg har tilladt mig at stille, Halvdelen af Beløbet tjene hele den almindelige Befolkning til Gode ved Toldnedsættelser paa Forbrugsartikler, og den anden Halvdel fuldstændig komme Smaa-kaarsfolk til Gode igennem de humane Foranstaltninger, som man derved hjælper Kommunerne til dels at iværksætte og dels at fremhjælpe. Men ligeom jeg har det Haab, at det ærede Mindretal vil føle sig tiltalt af en saadan Ordning, saaledes er jeg ogsaa overbevist om, at mine ærede Meningsfæller i Thingets Flertal, der sikkerlig have samme varme Interesse for de Smaa og Betrængte i Samfundet, ogsaa ville være tilfredsstillede ved den af mig foreslaaede Ordning, thi paa den ene Side vil Meningsmands Andel i dette Stattebeløb, i denne Driftstat, om jeg saa maa sige, derved stikkes, og paa den anden Side ville de Bestyrelser afvises, som vi nu, under den nylig afholdte Valgkampagne baade have hørt og set fremfatte saa ofte imod Høire og Regjeringen om, at dette Lovforslags egentlige Hensigt var at udvide en Stat af de Fattigste i Landet for med de derved indvundne Midler at bygge Fæstninger og nedsætte de rige Statteborgeres kommunale Afgifter. Thi hvis mit Forslag bliver vedtaget, vil det være givet, at ikke en eneste Dre kan falde i Statskassen og der anvendes til Fæstningsbyggeriet, og at ikke en eneste Dre kan tilfalde Kommunekassen for der at anvendes til Nedsættelse af de kommunale Skatter. Derfor tror jeg, at dermed vilde ethvert Forsøg, hvorpaa en saadan Mistænkeliggjørelse kan bygges, være fjernet, og at bidrage dertil har ganske vist ogsaa, for mig været medvirkende Aarsag til at stille Forslaget.

Med denne Redegjørelse for mine Motiver til at stille Forslaget skal jeg tillade